

Analyse

13.07.2016 • Leestijd 5 - 6 minuten

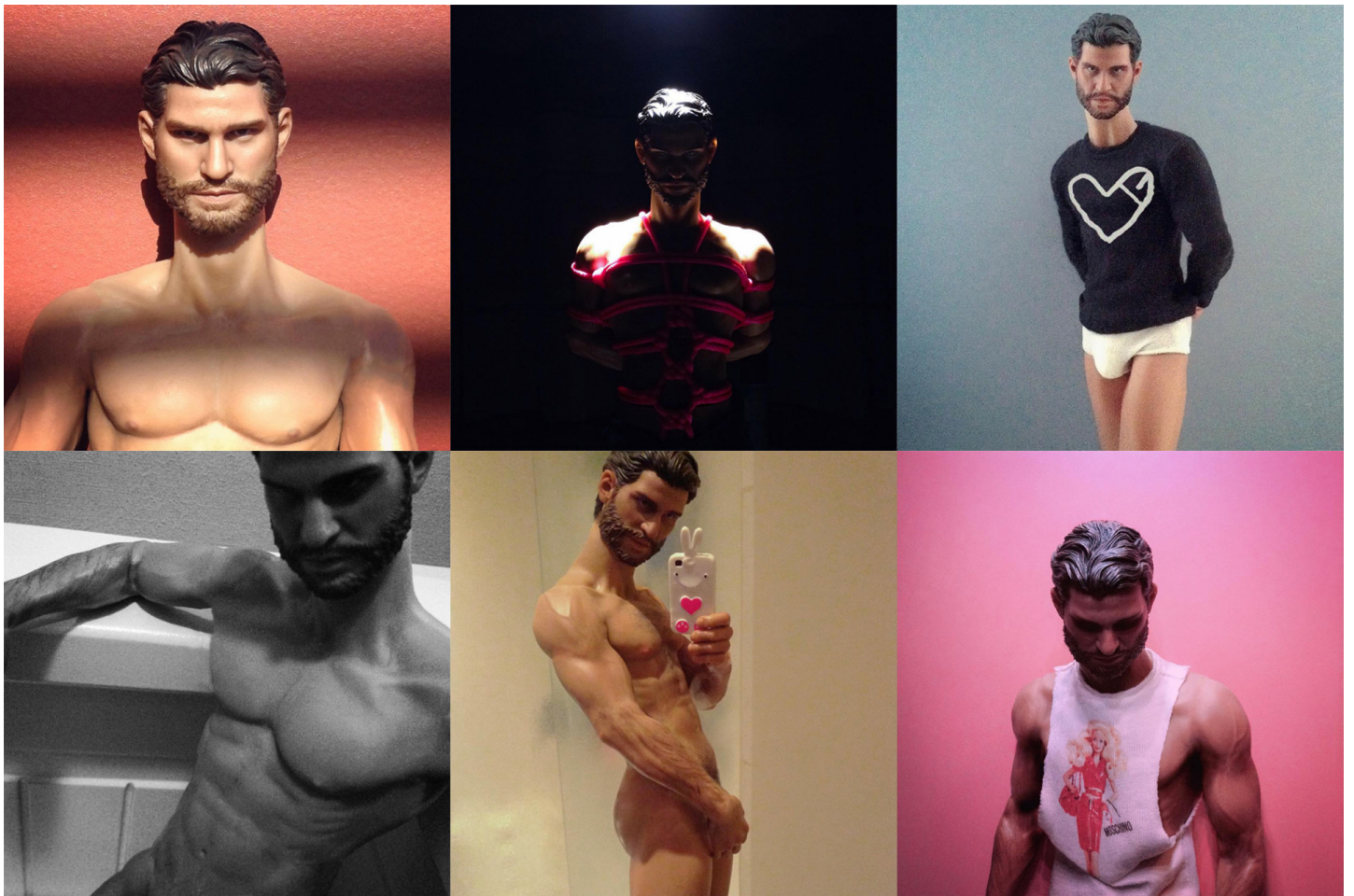
Sociale media en datingapps staan er vol mee: foto's van gespierde, jonge homo's die zich expliciet als seksobject profileren. Mooi, maar wat betekent het voor hun emancipatie?

Hé homo, je bent zo veel meer dan een lekker lijf

*Gastcorrespondent
De homo online*

Lars DELLEMANN

Foto's van PlaceUnknown op Instagram. © PlaceUnknown

Fitnessselfies, badkamerselfies, foto's in witte slipjes met een kop koffie voor het kruis: de seks druipt van het profiel af. Wie de onderschriften leest, valt nog iets op: de hashtags 'gay,' 'instagay' en 'gayfit.' En de emoji's van fallusvormige groenten.

De pop (want dat is het) op de selfies is door een anonieme kunstenaar gemaakt als kritische reflectie op de foto's van instagrammende homo's. Of in ieder geval een aanzienlijk deel daarvan. Want wie op Instagram zoekt op de

hashtag gay, vindt zo'n 33 miljoen beelden die verrassend veel op elkaar lijken. Hoewel soms artistiek naakt en soms onverbloemd pornografisch domineert één ding: het gespierde en begeerlijke mannenlijf.

© *PlaceUnknown*

Die zelfrepresentatie, waarin de man zich bewust en publiekelijk presenteert als lustobject, past perfect in het profiel van de spornoseksueel. 'Een combinatie van een sportman en een pornoster,' zo definieerde journalist Mark Simpson de spornoseksueel toen hij de term in 2014 introduceerde. Een man wiens eigenwaarde grotendeels wordt bepaald door zijn lichaam, dat bestaat uit zo min mogelijk vet en zo veel mogelijk spier. Een man die foto's van zijn afgetrainde lijf bovendien gretig deelt op sociale media.

En als ik scroll door Instagram en datingapps als Tinder en Grindr, kan ik niet anders dan concluderen: de spornoseksueel is hot in online homoland. En dat verwondert mij. Wat maakt dat het leven in de sportschool door deze mannen zo gevierd wordt? En wat zijn de gevolgen van die normalisering voor de emancipatie van de homogemeenschap?

Waarom dat gespierde lijf?

Homo's groeien op met het gevoel niet aan de mannelijke norm te kunnen voldoen. Immers: wanneer je geboren wordt, krijg je op basis van je geslacht een rol toegewezen. In de meeste westerse samenlevingen is de rol van de man min of meer: een 'echte' man is onafhankelijk, zelfverzekerd, autoritair en voelt zich seksueel aangetrokken tot vrouwen.

Bij veel jonge Nederlandse homo's zorgt dat rollenspel voor een innerlijk conflict. Hoe beschermend de wetgeving ook is en hoe sterk discriminatie ook wordt afgekeurd, zij zullen altijd het gevoel hebben dat ze van het script moeten afwijken.

Homo's groeien op met het gevoel niet aan de mannelijke norm te kunnen voldoen

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat homoseksuelen bovengemiddeld veel last hebben van psychische problemen en stemmings-, angst- en persoonlijkheidsstoornissen. Volgens het COC heeft bijna de helft van de jongeren met homoseksuele gevoelens ooit suïcidale gedachten gehad.

En toen kennisinstituut Movisie in 2009 heteroseksuele tienerjongeren interviewde over homo's, bleek dat de meesten van hen willen dat een homo zich 'zo normaal mogelijk' gedraagt. Wat dat inhield? Dat ze mannelijk en stoer waren. Wat homo's volgens hen vooral niet moeten doen: 'stijlvol' lopen, strakke broeken dragen, vrouwelijke handgebaren maken of huilen.

Wat volgens verschillende psychologen en sociologen

juist weer leidt tot een idealisering van 'hypermasculiniteit' onder een deel van de homogemeenschap. Zo onderzocht de Amerikaanse psychiater en hoogleraar Harrison Graham Pope de relatie tussen de man en zijn lichaam en zag hij dat het creëren van een strak en gespierd lijf voor sommige homo's een manier is om te compenseren voor dat wat ze tekort denken te schieten in mannelijkheid.

Maakt dat van iedere halter die door een homo in de lucht wordt gehouden een poging om dwangmatig aan het mannelijke stereotype te voldoen? Nee, maar het biedt wel een mogelijke verklaring voor de breed gedeelde fixatie op het lichaam onder homo's. Nog een signaal dat daarop wijst: de teksten op datingapps. '*Fit and masculine looking for the same,*' '*no queens*' en '*no fems*' zijn daar geen uitzondering.

Maar waarom die presentatie als lustobject dat collectief geconsumeerd mag worden?

© *PlaceUnknown*

© *PlaceUnknown*

Waarom die seks?

Anno 2016 zijn er meer landen die homoseksualiteit bestraffen dan landen die een huwelijk tussen twee mensen van hetzelfde geslacht erkennen. Ook in West-Europa en Amerika zagen homo's zich lange tijd genoodzaakt om hun seksualiteit in het geheim te beleven.

De komst van internet in de jaren negentig bood homo's nieuwe mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Clubs, cafés en cruiseplekken werden deels vervangen door datingsites. Hoewel relaties tussen mannen uiteraard allerlei vormen aannamen, bleef het internet vooral een plek voor het vinden van seksueel contact.

© *PlaceUnknown*

Intussen werden homomannen steeds meer ontdekt als aantrekkelijke consumenten. De homo, zo werd verondersteld, is vermogend, grootstedelijk, internationaal georiënteerd en kinderloos. Advertenties en media presenteerden de homo over het algemeen als koopgraag en

seksueel vrijgevochten.

Dat ziet de kunstenaar achter het account PlaceUnkown ook op Instagram terug, vertelt hij. 'Het lijkt erop dat een meerderheid van de homomannen, of in ieder geval degenen die online actief zijn onder de hashtag #instagay, altijd op iets jagen. En zich zo ook presenteren. Voor hen lijkt Instagram een middel te zijn om zich op de markt te zetten als merk of product.'

En is dit erg?

Het neerzetten van de wellustig poserende #instagay als slachtoffer van een overgeseksualiseerde cultuur zou hem tekortdoen. Bekijk je het positief, dan zie je een man die zelfbewust en openlijk zijn seksuele vrijheid viert.

Met die blik zou je ook kunnen stellen dat deze mannen tegen gendernormen aanschoppen. Ze tornen aan het begrip van 'goede seks' als heteroseksueel en privé. Daar waar de vrouw lange tijd de geobjectiveerde sekse was, laten zij zien dat ook de man zichzelf kan en mag objectiveren.

In plaats van stereotypen te doorbreken, lijkt de gemiddelde spornoseksuele homo vooral aan een nieuw stereotype te willen

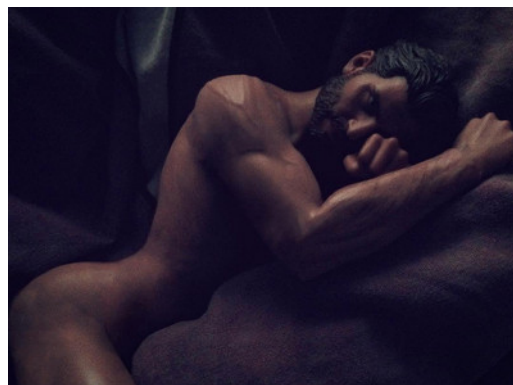
Is dat emancipatie? In een samenleving waar homoseksualiteit wel mag bestaan maar je het vooral niet te veel moet uitdragen, is het creëren van zichtbaarheid van belang voor de hele gemeenschap. Het toedichten van emancipatoire waarde aan de spornoseksuele homo is daarom zo gek nog niet.

voldoen

Maar dat maakt hem nog geen
toonbeeld van emancipatie. Jamie
Hakim, voormalig redacteur van het homoblad *Attitude* en
als docent verbonden aan de Universiteit van East Anglia,
deed onderzoek naar de opkomst van de spornoseksueel in
Groot-Brittannië sinds de economische crisis van 2008. Zijn
conclusie: door toegenomen economische onzekerheid
kunnen steeds minder mannen hun identiteit ontlenen aan
hun economische status.

Daarom zet een groeiend
aantal – homo én hetero -
zijn lijf in om zich als man
gewaardeerd te voelen. De
meeste mannen die Hakim
sprak, bleken in
werkelijkheid helemaal niet
zoveel geluk te halen uit de
uren die zij in de sportschool
besteden of de likes die hun
foto's opleveren. Desondanks
bleven ze sporten en
poseren.

Volgens Hakim een typisch
neoliberaal verschijnsel: in
onze competitieve,
geïndividualiseerde en
economisch grillige
samenleving is het lijf een
van de weinige dingen waar
de mens controle over heeft. Wie dat uitbuit en met de
wereld deelt, ervaart respect. En daarmee kortstondige

© PlaceUnknown

voldoening.

Digitale media vormen zo een krachtig podium voor het vertonen van seksuele diversiteit en het spelen met percepties van mannelijkheid. Maar in plaats van stereotypen te doorbreken, lijkt de gemiddelde spornoseksuele homo vooral aan een nieuw stereotype te willen voldoen. Niet zijn engagement, maar zijn hunkering naar likes en comments motiveert hem om uit de kleren te gaan. Geen waardering zo groot als voor een goed gelukte sixpack.

Zo'n vijftig jaar na het uitbreken van de seksuele revolutie is het tijd om de balans op te maken. Hoe gaat het eigenlijk met lesbiennes, homo's, bi's, transgenders, queers, mensen met een interseksevariëteit en asexuelen in Nederland? Hoe moet een nieuwe homoagenda eruitzien? Die vragen beantwoorden we tijdens deze Roze Maand.

Verder Lezen?

de
Correspondent

Je las de pdf-versie van dit verhaal. Voor het volledige artikel met links, infocards, eventuele videos en ledenbijdragen, ga naar: <https://decorrespondent.nl/4916/He-homo-je-bent-zo-veel-meer-dan-een-lekker-lijf/199818769172-d0be531a>

De Correspondent is een dagelijks, advertentievrij medium met als belangrijkste doelstelling om de wereld van meer context te voorzien. Door het nieuws in een breder perspectief of in een ander licht te plaatsen, willen wij het begrip 'actualiteit' herdefiniëren: niet om je aandacht te trekken, maar om je inzicht te bieden in hoe de wereld werkt.

decorrespondent.nl

Alle verhalen lezen? Dat kan voor €6 per maand op: decorrespondent.nl